

for at skabe selvstændige Brug, kan blive effektiv.

Efter den højtærede Landbrugsministers Udtalelse vilde det være en Forbrydelse mod Samfundet at ekspropriere til Tillægsjord, de store Brug udgjorde en Helhed, sagde Landbrugsministeren, som det var urimeligt at røre ved eller beskære. Det var med en vis aggressiv Bevægelse, synes jeg, Landbrugsministeren indtog sin Stilling overfor disse Forslag og paa en Maade afviste dem som fuldstændig urimelige. Det skete ganske vist i en ret elskværdig Form, men jeg synes, det er meget naivt, naar man staar og taler om de Forhold, jeg her har berørt, uden at kende dem nærmere og med en Haandbevægelse afviser et Forslag af den Rækkevidde som det, vi her har tænkt os. At det vil blive en udmærket Agitation, nærer jeg ingen Tvivl om.

Jeg vil gerne spørge den højtærede Landbrugsminister, om nu den Jord, som er tillagt de store Gaarde, f. Eks. er saa stærkt renholdt, at det af den Grund vilde være en Forbrydelse at tage Jord fra dem. Har de saa store Kreaturbesætninger, at de smaa Brug ikke kan staa ved Siden af dem, og at det af den Grund skulde være en Forbrydelse at tage Jord fra dem? Saa vidt mig bekendt har de store Gaarde gennem en Periode af Aar haft negative Indkomster og opgivet deres Indkomst saaledes, at man kan sige, at de ikke har haft nogen som helst Evne til at yde Skat til det offentlige, det Samfund, hvori de lever. Der lever kun faa Mennesker paa disse Ejendomme, men det offentlige maa i stor Udstrækning yde Tilskud til den Arbejdskraft, hvoraf de store Gaarde er Forbrugere, dels i Form af Alderdomsforsørgelse, dels i Form af Skoler o. s. v. Derfor synes jeg, det er et ganske urimeligt Forsvar, den højtærede Landbrugsminister førte netop for de store Brug, at det vilde være en Forbrydelse at ønske disse Ekspropriationer fremmet paa den Maade, vi ønsker. Det er min Overbevisning, at det, at vi tager 2—3—4 Tdr. Land eller mere fra Gaarde paa 50—100 Tdr. Land, ikke paa noget Punkt rammer selve det økonomiske i deres Eksistens.

Vi ønsker Driftslaan, netop fordi vi ikke ønsker disse Bedrifter, som før, etableret paa en saadan Maade, at de ikke kan virke straks efter deres Hensigt. Saa vidt jeg forstod, udtalte den højtærede Landbrugsminister, at det var heldigt, at vi ikke havde givet Driftslaan, og den højtærede Minister sigtede, saa vidt jeg forstod, netop til Egholm — jeg ved, det er derfra, der er kommet Andragende, og det er dem, der

har faaet Afslag. Jeg har set Brugene paa Egholm og indrømmer, at da der var gaaet 3 Aar, var der kun et af dem, der var i en saadan Drift, at det var fuldt produktionsdygtigt. Det er Brug, der er oprettet med ca. 14 Tdr. Land ret god Jord, men i disse 3 Aar havde disse Mennesker gaaet paa Arbejde rundt om, dels paa Midtbanen, dels andre Steder, og i nogen Maade forsonet deres Brug. Det kan ikke være Hensigten med den Jordudstyknings, vi har for Øje, at man skal undertrykke Produktionen paa Ejendommen i den Udstrækning, som her er Tale om. Det er min Overbevisning, at om disse Mennesker havde faaet et Driftslaan, de kunde afdrage i 2—3 Aar — det oprindelige Forslag lød jo paa 3 Aars Afdragstid, som nu foreslaaes forlænget til 5 Aar —, og om de havde faaet fuld Besætning, havde de i de 3 Aar kunnet afdrage dette Laan. Derfor er vore Driftslaan ikke i den Grad en vild Tanke, som den højtærede Landbrugsminister mener, og som for Resten ogsaa det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen mener. Og jeg tror heller ikke, det kan betragtes som en Sovepude for dem, der faar saadanne Brug. Jeg tror, det kunde spore dem til mere Handlekraft og vække deres Trang til at arbejde stærkt paa deres Bedrift.

Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard sagde, at Ekspropriation af Jord til Tillægsjord var en fuldstændig Vilkaarlighed og egnet til Agitation. At det er egnet til Agitation, tvivler jeg ikke om, og at det er en Vilkaarlighed, kan man vel ikke benægte. Det er Vilkaarlighed, hver Gang man griber ind paa et eller andet Omraade gennem Lovgivningen. Var det ikke Vilkaarlighed, den Gang man gennemførte Tiendeloven til Fordel for de besiddende Klasser? Det tror jeg ikke, der kan være Tvivl om. Men vore Jordforslag er i højeste Grad berettigede. At dette skal være et Agitationsspørgsmaal, er der vel ingen Tvivl om, og vi gaar med Glæde ud til Valgkampen paa det Grundlag. Vore Jordforslag tilsigter at komme de daarligst stillede i Samfundet til Hjælp i deres økonomiske Kamp.

Thorhauge: Efter at den højtærede Minister i Gaar har holdt sin udmærkede Svartale til de forskellige Ordførere, skal jeg blot komme ind paa enkelte af de Udtalelser, der er fremkommet, særlig den Kritik, der er ført imod den gamle Lov. Jeg er nemlig enig med det ærede Medlem Hr. Mads Larsen i, at denne Kritik særlig er rettet mod Administrationen af Loven